

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 168/2014
17.06.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Љубице Милутиновић, председника већа, Биљане Драгојевић и Јасминке Станојевић, чланова већа, у парници тужиље Ј.К. из К., чији је пуномоћник Д.Л., адвокат из К., против туженог АД S.M. К., чији је пуномоћник Н.Ч., адвокат из К., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3342/12 од 14.10.2013. године, у седници одржаној 17.06.2015. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3342/12 од 14.10.2013. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П1 1686/12 од 01.10.2012. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље па је поништено као незаконито решење туженог број 129 од 02.09.2010. године о отказу уговора о раду. Ставом другим изреке обавезан је тужени да тужиљу врати на рад и распореди на послове у складу са врстом и степеном стручне спреме. Ставом трећим изеке обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка од 69.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3342/12 од 14.10.2013.године одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена је наведена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП ("Службени гласник РС" 72/11), који се у овом поступку примењује на основу члана 506. став 2. истог закона, Врховни касациони суд је утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужили је, као запосленој на пословима сменског технолога са VII степеном стручне спреме, решењем туженог од 02.09.2010. године отказан уговор о раду на основу члана 179. тачка 9. Закона о раду. У образложењу оспореног решења наведено је да је одлуком о вишку запослених услед технолошких, економских и организационих промена и смањења обима послова престала потреба за радом тужиле. Такође је утврђено да није било могућности да се тужили обезбеди премештај на друге послове, рад код другог послодавца, преквалификација, доквалификација и друга права права предвиђена законом. Истог месеца Концерн S.M., у оквиру кога послује тужени, расписао је оглас за радно место прехранбени технолог у производњи за пет извршилаца са условима за кандидате да су без радног искуства, са завршеним технолошким факултетом - VII степеном стручне спреме и додатним условима, а ради едукације и стручног усавршавања. Тужила се након објављеног огласа обратила директору Компаније Т. АД у Г.М., који је већински власник капитала туженог и послује у оквиру наведеног Концерна, ради распоређивања на радно место за које је предвиђена њена стручна спрема у Компанији Т. АД у Г.М.. Поводом објављеног огласа тужила није конкурисала, будући да није испуњавала услове конкурса, јер није била без радног искуства. Након отказивања уговора о раду тужили, тужени није на то радно место запослио новог извршиоца, већ је посао сменског технолога наставио да обавља само један извршилац.

Тужени није био у обавези да донесе програм решавања вишка запослених у смислу члана 153. Закона о раду, јер је одлуком директора туженог од 01.09.2010. године утврђен вишак од 4 запослених, а до дана доношења ове одлуке код туженог је било укупно 65 запослених. У тренутку када је тужили престао радни однос код туженог су постојала 2 извршиоца на пословима сменског технолога, па је тужени одлучио да тужили престане радни однос на основу образложене оцене директора. Даље је утврђено да је тужила од 2007. године до престанка рада била именована за вођу тима који је радио на имплементацији ХАЦЦП система стандарда код туженог. Годину дана пре оглашења технолошким вишком - у септембру 2009. године тужила је усмено тражила од директора туженог да буде разрешена ове функције, али директор туженог није поступио по захтеву тужиле јер је сматрао да нема оправданих разлога да не врши ту функцију.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су усвојили тужбени захтев тужиле и поништили као незаконито решење којим јој је отказан уговор о раду.

Чланом 179. тачка 9. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/05 ...) прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдани разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Правилно су нижестепени судови закључили да је тужени у образложењу оспореног решења само цитирао наведену законску одредбу, не наводећи ближе у чему се састоје економске и организационе промене код туженог које су условиле

доношење оспореног решења, те уколико је до тих промена заиста и дошло како је од два извршиоца на истим пословима тужиља одређена као запослени за чијим радом је престала потреба, као и да ли је тужени предузео одређене мере или покушао да тужиљи обезбеди обављање других послова. Дакле, тужени у поступку који је претходио доношењу оспореног решења, као ни у току поступка пред судовима, није пружио веродостојне доказе из којих би се са сигурношћу могло утврдити постојање отказног разлога. На истом радном месту био је запослен још један извршилац, па је нејасно на основу којих критеријума је баш тужиља оглашена технолошким вишком, јер је изостала оцена рада тог другог извршиоца. По изјави директора туженог, тужиља је била одличан радник, али јој је замерено што није прихватила даљи рад као руководилац тима за увођење новог стандарда. У случају да је тужиља заиста самоиницијативно престала да врши функцију вође тима ХАЦЦП, директор туженог је имао могућност да покрене поступак због повреде радне дисциплине. Према наводима директора приликом доношења оспореног решења није коришћен никакав други критеријум, осим његовог мишљења о раду тужиље које се односило на описано одбијање радних обавеза (о чему не постоје одговарајући докази) и то је било једини разлог због ког је одлучио да она буде оглашена технолошким вишком, а не друга колегиница, која је била извршилац на истим пословима. Понашање тужиље које је тужени имао у виду код утврђивања вишка запослених не представља ни критеријум, а ни разлог за отказ прописан у члану 179. тачка 9. Закона о раду, већ је потенцијално могао послужити као основ за примену члана 179. тачка 2. и 3. истог закона.

Из свега наведеног произилази да је тужиљи дат отказ уговора о раду противно законским одредбама, јер тужени није доказао на основу којих критеријума је утврђен вишак запослених, што битно утиче на законитост донетих одлука и датог отказа. При томе је терет доказивања о супротном у смислу одредбе члана 231. ЗПП био на туженом. Зато су правилно нижестепени судови применили материјално право када су поништили као незаконито решење о отказу о раду тужиљи, јер нису били испуњени услови предвиђени чланом 179. тачка 9. Закона о раду.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Љубица Милутиновић, с.р.**